

הקדמת רקע

(א) כיום אין זה כבר בגדר סוד, אשר מצב הוראת האל"ף-בי"ת לילדים בקראון הייטס, דרש שיפור, כאשר בערך חמש מתוך עשרים ילדים מתקשים בלימוד הקריאה, וכמה מהם נושרים מהכיתות ומהמשך הלימודים בחדרים ובישיבות.

תודה להשם, זה כבר כמה שנים אשר כמה מוסדות משקיעים כוחות רבים להטבת המצב, בגלל זה כמה מוסדות ומחנכים אימצו לעצמם את שיטת לימוד אל"ף-בי"ת, הנהוגה ברוב המוסדות החרדיים בכל העולם, וגם במוסדות חב"ד בארץ ישראל, והוא לימוד האל"ף-בי"ת שמות האותיות והנקודות ו"קמץ אל"ף א", ביחד עם לימוד הצלילים של האותיות והנקודות ("סאונד'ס").

לדעת מחנכים רבים ומנהלים, גישה זו אשר ביחד עם לימוד כל שמות האותיות והנקודות, לימוד "קמץ אל"ף א", מלמדים את הילדים גם את הצלילים (סאונד'ס), היא שיטה שהוכיחה את עצמה במבחן הסטטיסטיקה, כאשר זה מקיל על ילדים רבים לתפוס את לימוד האל"ף-בי"ת ולימוד הקריאה, וזה מועיל בהצלחת הנחלת לימוד הקריאה אל כל התלמידים.

(ב) גדולי רבני קהילות חב"ד יצאו בפסק-דין, אשר לימוד צלילים ביחד עם העיקר שהוא לימוד שמות האל"ף בי"ת והנקודות, לימוד קמץ אל"ף א, אינה נוגדת למסורת ואינה נוגדת להוראות רבותינו נשיאינו, הרבנים גם הראו אשר הרבי נתן כמה פעמים הסכמתו בכתב על תוכניות קריאה הכוללים לימוד הצלילים.

ובשעתו היו לוחמי הדת, אשר ביקשו לעקור מילדי ישראל את לימוד שמות האל"ף-בי"ת ושמות הנקודות, בספרי לימוד הקריאה שלהם הם התחילו מיד בלימוד הברות או תיבות עבריות שלימות. ועל זה לחמו רבותינו בכל תוקף שלא לעקור מילדי ישראל את לימוד קדושת האותיות והנקודות. אבל כאשר הורו הרבנים, הנה בכל השיחות ואגרות קודש אין שום התנגדות ח"ו ללימוד צלילים ביחד עם הא"ב, ואדרבא יש על זה כמה פעמים הסכמת רבינו.

(ג) ברור, כי גם אם קיים איזה מלמד שהוא לא הורגל בשיטת זו של "סאונד'ס" הנפוצה בכל המוסדות החרדיים, הוא איננו יכול לטעון נגד חבריו שאר המלמדים, שכאילו יש חלילה התנגדות מרבותינו ללימוד שיטה זו, כאשר בשלשה קונטרסים של מוסדות שונים, הרבי נתן אז את הסכמתו המליאה ללימוד הצלילים, וגם כאשר כל רבני קהילות חב"ד יצאו עתה בקריאה אשר שיטה זו אינה נוגדת חס ושלום אל רבותינו נשיאינו או אל המסורה או אל ההלכה.

באם יש לאחד טיעונים פדגוגיים, להצלחת שיטת חינוך זו או שיטת חינוך אחרת, שיביא את טיעוני לפני הנהלות מוסדות החינוך, והם בדרכם יקבעו את הדברים על פי מבחן הסטטיסטיקה, מה הם הדרכים והשיטות המצליחות בחינוך הילדים.

ובאשר לטיעוני "מסורה" כביכול, הנה המוסמכים להורות בשם המסורה הם רבני הקהילות ("משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע" כו', עד לרבני דורינו, כידוע בהקדמת הרמב"ם), והרבנים הקבועים ונבחרים של קהילות אנ"ש כולם יצאו בקריאה שאין כאן שום ניגוד למסורה חס ושלום, ואשר לימוד הצלילים הנהוג בכל תפוצות ישראל הוא בהתאם גמור לשיטת "קמץ אל"ף א" כאשר הורו רבותינו נשיאינו.

הרב אליהו מטוסוב

Rabbi Yosef BraunMember of Beth Din
of Crown Heights**יוסף ישעי' ברוין**מד"א וחבר הבד"צ
דק"ק שכונת קראון הייטס

בס"ד, ח"י שבט, ה'תשפ"ב

עברתי על תוכנית "לימוד הקריאה", שנסדר ונתחבר על ידי ש' מטוסוב וה' פופער יחיו, ומיוסדת על תוכנית הלימודים של המחנך הנודע הר"ר יעקב שי' קיוואק, והתרשמתי לטובה משיטת לימוד זו. ראיתי כאן מלאכה שיש עמה חכמה רבה, אשר בתוכנית לימוד זו משימים דגש להחדיר אצל התלמידים קדושת האותיות והנקודות, וקיימים בו כל מרכיבי הלימוד ע"פ המסורה כהוראת רבותינו כמפורט בהמקורות. והיינו לימוד שמות האותיות, שמות הנקודות, וחיבורן "קמץ אלף א'".

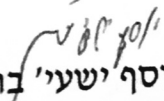
סדר מיוחד בשיטת לימוד זו, שיש בה גם הדגשה שלא לעבור לדרגה ושלב הבא עד שכל תלמיד יש לו שליטה מליאה על דרגה ראשונה באופן ש"ברור לך כאחותך", ובכך ניתנת האפשרות להמלמד לעקוב אחר כל תלמיד בכל צעד ושלב ולזהות אם יש דרישה לעזרה מצד התלמיד, כך שניתן לכל תלמיד להגיע לשליטה והצלחה, כהוראת חז"ל שחייב "לשנות לתלמידו עד שילמדנו" ו"עד שיהא סדורה בפייהם".

המחנכים מעידים שהנסיון הראה כי גם תלמידים הנתקלים בקשיי קריאה מסוגלים להצליח בשיטת לימוד זו. דבר זה מיוחד ונחוץ בזמנים אלו שתלמידים רבים צריכים עזרה מיוחדת ללימוד הקריאה (כאשר שמעתי ממחנכים רבים), ולכן נחוץ וחיוני לסדר תוכנית המיועדת להצלחת כל תלמיד, ובהתאם להוראות רבותינו.

בנוסף ללימוד שמות האותיות והנקודות, מלמדים גם את הצלילים (sounds) וכיצד לקרוא על ידי שילוב הצלילים, כך שהתלמידים יבינו הלימוד ויוכלו לקרוא בבטחון, ומתאים להוראת חז"ל אשר המלמד חייב "להראות לו פנים" להתלמיד, "טעם המיישב תלמודם".

שיטת לימוד זו היא בהתאם גמור ללימוד ע"פ המסורה כמבואר בשיחות קודש, ועל כן אני מצטרף ליראי ה' ולחושבי שמו (כידוע אשר כל אותיות התורה הם שמותיו של הקב"ה), ואמינא לפעלא טבא יישר חילם של כל העוסקים בשיטת חינוך זו של לימוד קריאה באופן השווה לכל נפש. כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, לכולם ייאמר "כה לחי", איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, קומו ונעלה להיכל ה' בדרך ה' העולה בית א-ל, חינוך ולימוד תשב"ר הקשורים עם בנין ביהמ"ק וביאת גו' צ בב"א.

ועל זה באתי על החתום

 יוסף ישעי' ברוין

מד"א וחבר הבד"צ דק"ק שכונת קראון הייטס

מכתב רבני קהילות אנ"ש בענין אופן לימוד הא-ב לתשב"ר

ב"ה, ט' ניסן ה'תשפ"ב

נשאלנו מאיזה מוסדות בנוגע ללימוד הקריאה עם תשב"ר, אשר לומדים שמות האותיות והנקודות וחיבור "קמץ אלף א", ולומדים גם את צלילי האותיות והנקודות (sounds בלע"ז) וגם צירוף הצלילים יחד, ואיזה יחידים חדשים מקרוב באו לערער על לימוד זה של צלילי האותיות והנקודות.

(א) הנה אחרי שראינו מה שכתבו בזה כמה מחנכים, וגם שמענו את כל הצדדים בנידון זה, הרינו כותבים את דעתנו, שלימוד צלילים עם תשב"ר הוא דבר נכון טוב ומועיל, ומלבד הידוע ומפורסם שכך נהגו מאז ומקודם, הנה זאת חקרנוה ונדע, מה שהעידו לפנינו מחנכים רבים אשר לימוד צלילי האותיות, הוא נחוץ והכרחי להצלחת כל הכיתה בלימוד הקריאה.

ועל כן אין לבוא לחדש איסורים חדשים שלא שערום אבותינו, וגורמים להפסיד ולשבש לימוד הקריאה של תשב"ר (וע"ד המפורש בשופטים, שיש כאלה שאינם מבחינים בין שין ימנית לשמאלית) וזה גורם ח"ו להתדרדרות התלמיד בשאר הלימודים ובשמירת תומ"צ לכל החיים ר"ל. [וגם אם נקבל את דברי הטוען שהוא כן מצליח בלימוד הא"ב לתלמידים גם בלי לימוד הצלילים, אבל הלא איננו יכול לבוא להפריע למלמדים אחרים לעשות מלאכתם בדרך הנכונה שבה הם מצליחים].

(ב) ומלבד כל זאת, הלא יש מקורות מפורשים בהוראות כ"ק אדמו"ר לכמה גופים ללימוד הצלילים, כמו תוכנית בשם "למדני" שהיה למראה עיני כ"ק אדמו"ר שמפורש שם לימוד צלילי האותיות והנקודות. ולאחרונה גם נודע לנו שרשת "אהלי יוסף יצחק" באה"ק פירסמו בזמנו תוכנית ללימוד הקריאה (בשם "מאות לאות") הכולל גם לימוד הצלילים, והם היו בקשר עם מזכירות כ"ק אדמו"ר וגם קיבלו ברכת כ"ק אדמו"ר בכתב על הו"ל של התוכנית. וכן יש עוד עדויות מחנכים מהוראות הרבי, ושכן נהגו בחב"ד בכל הדורות.

(ג) וכמובן שאין זה בניגוד ח"ו להוראת רבותינו נשיאינו ע"ד לימוד ע"פ המסורה "קמץ אלף א" וכיו"ב. בכל השיחות ואגרות קודש בענין המסורה לא נזכר לא דבר ולא חצי דבר בנוגע העדר לימוד הצלילים. וראי ברורה שהרי בכל המקומות שם נזכר רק ע"ד קדושת ולימוד האותיות והנקודות וקמץ אלף א אף שבחוברות "ראשית דעת" שהוזכרו לשלילה בסה"ש תש"ד ע' 156, מובא גם הכרת הצלילים. ועכ"ז בסה"ש שם גופא, ובכל שאר המקומות, מביא רק מה שאין לומדים "קמץ אלף א" שמות האותיות והנקודות וק"ל.

רבותינו נשיאינו כתבו דברים ברורים מאד, מה נכלל בהקפדת הלימוד בדרך "קמץ אלף א", וזהו מה שנוגע לנו. אבל אין זו דרך כמו מחדשים שבאו לחטט בספרי משכילים ולמצוא בהם דברים ומתוכם לחדש איסורים או היתרים שלא שערום אבותינו.

[עיי'ן אגרות קודש אדמו"ר מוהרש"ב ח"ב ע' תפב. אג"ק אדמו"ר הריי"ץ ח"ב תצ. ח"ז קמב. ח"ח שכג. אג"ק כ"ק אדמו"ר ח"א קפת. ח"ה רכה. ח"ח לט, פב. ח"י ה. ח"יא ט, נז. ח"י"ג צג, שפו. חכ"ב כד. חכ"ו לד. שערי הלכה ומנהג ח"ג ע' קצד. ספר המאמרים תרפ"ז ע' ר. תרפ"ט 115. תרצ"ג תקכ. תש"ט 41. ספר השיחות תרפ"ג ע' 39. תרפ"ז 209. תרפ"ח 15. תרפ"ט 44. תר"ץ 127. תרצ"א 159, 167, 177, 206. תש"א 88. תש"ג 144. תש"ד 156. תורת מנחם תש"ו ח"ב 317. תש"ז פורים אות כב. תשכ"א בהו"ב אות כב. תשמ"ב ח"ד 2123. תשמ"ו ח"ג 398. ועוד].

(ד) גם מה ששאלו אם לימוד הצלילים מתאים עם הכלל בדקדוק וקבלה המובא בכתר שם טוב (סימן שנב) "שאות בלי נקודה אין לו תנועה" וכמו שמובא בשיחת ח"י אלול תשמ"ב, שאותיות ונקודות הם כמו גוף ונפש שאין לאות תנועה בלי הנקודה, ושזה שהתי"ו שבסוף תיבת בראשית נשמעת הוא רק מפני שתחתיו ישנו שבא נח. ומזה יש מי שהסיקו שאין לאותיות שום צליל ועד כדי כך שאין ללמוד צלילים לתלמידים.

הנה מלבד שהם לא הבינו פירוש הדברים בשיחה בשם הזוהר, כי שם רק כתוב שהאותיות אין להן תנועה מצ"ע, כי אינו ידוע היאך לבטא הצליל בקמץ או פתח, וכמובא בכ"מ שאותיות בלי נקודות הן כספר החתום, שא"א לדעת היאך לבטא. אך מעולם לא נאמר שאין לכל אות צליל מסויים (וכמפורש במקורות רבים בש"ס וספרים, ועיי'ן בתניא אגה"ק סי' ה' ובד"ה להבין ענין תקיעת שופר בסידור עם דא"ח ואכמ"ל), עוד זאת ועיקר שבשיחת ח"י אלול שם (ושאר מקורות שמצטטים זהר זה) אינם מדברים אודות אופן הלימוד לתשב"ר, ואדרבה

כל עיקר נושא השיחה הוא שהלימוד עם קטנים צריך להיות ע"ד הפשט גם אם אינו מתאים ע"פ קבלה (הדיון בהשיחה היה בסדר הנקודות שצריך להיות מתאים לפשט ולא עפ"י הסדר בתקוני זוהר). ולכן אפילו לפירושו שהבינו משיחה זו שאין צלילים לאותיות, לא היתה כאן שום הוראה שצריך ללמד לקטנים עפ"י כלל זה ושאין ללמד לתנוקות צלילי האותיות. וכך מובן מ"מבוא לקריאה" שהו"ל על ידי קה"ת שמלמדים לתלמידים תיבות שיש בסופם אות בלי נקודה, כמו "אב" (עוד לפני שלמדו נקודת "שבא"), ומבטאים עם התלמידים את הצליל של סוף התיבה בלי שום נקודה.

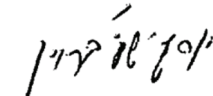
ה) כמו"כ שאלו אם יש מקום לחשוש ולא ללמד צלילים אלא לתלמידים מתקשים בלבד. אבל אינו כן כי נפסק בשו"ע (הלכות ת"ת פרק ד הי"ח) שאחריות הרב היא לחזור על הלימוד עד שיבינו התלמידים "עומק ההלכה בטעמה היטב". ומקור הדברים בש"ס (עירובין נד, ב) שאינו מספיק שהמלמד מקיים החיוב "לשנות לתלמידיו עד שילמדנו" ו"עד שיהא סדורה בפיהם" שאז כמובן אין התלמיד טועה כלל, אלא עדיין "חייב להראות לו פנים" ופרש"י "ללמדו לתת טעם בדבריו בכל אשר יוכל ולא יאמר כך שמעתי הבן אתה הטעם מעצמך", "לשום לפנייהם טעם המיישב תלמודם". ובמיוחד בנוגע ללימוד הקריאה ישנם הוראות מרבותינו לתת טעמים וציונים וסימנים שיקלטו התלמידים את הלימוד (ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' תצ). ועפ"ז מובן שצורת הלימוד באופן שיהא ברור ומובן לתלמיד, ונתינת הסברים וטעמים, היא חיוב לכתחילה ולא ענין של בדיעבד, ולכן כל הרואים תועלת בלימוד לתלמידים צלילי האותיות ונקודות, מחוייבים בדבר מצד הוראות חז"ל הנ"ל.

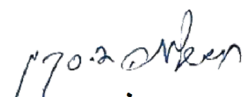
ו) למסקנא: הקפדת רבותינו היא נחיצות לימוד האותיות והנקודות בנפרד בשמותיהן הק' וכסדרן, וללמד חיבור האותיות והנקודות בסגנון "קמץ אלף א", ושלא להשמיט ח"ו לימודים אלו,

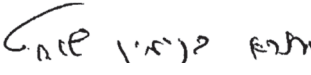
והוספת לימוד צלילי האותיות והנקודות וצירוף צלילי האותיות והנקודות יחד מתאימה לתקנת רבותינו נשיאנו בענין "קמץ אלף א", והרבה מלמדים ומוסדות במחנה אנ"ש ובכל מחנות ישראל, הן בדורנו ובדורות הקודמים נהגו בלימוד הצלילים, וכאשר כתבנו שהוא חיוב גמור מצד הדין לכל מלמד תשב"ר ללמד לתלמידיו דרך הטובה ומועילה לפי נסיונו.

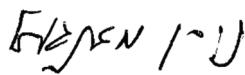
ולשומעים יונעם ותבוא עליהם ברכת טוב, וכל המחנכים בעז"ה יראו פרי טוב בעמלם וחפץ ה' בידם יצליח, מתוך ברכה ושלוש וחיים עד העולם עדי ביאת גו"צ בב"א.

הרב מנחם מענדל גלוקובסקי
חבר בית דין רבני חב"ד באה"ק

הרב יוסף ישעי' ברוך
מד"א וחבר הבד"צ דק"ק קראון הייטס

הרב חיים שלמה דיסקין
רב העיר קרית אתא

הרב עזרא בנימין שוחט
ראש ישיבת אור אלחנן חב"ד

הרב ניסן מאנגל
מרבני חב"ד בקראון הייטס
ומד"א קהילת כתב סופר

הרב יושע יושע
יו"ר ישיבת אור אלחנן חב"ד

אברהם אזדאבא
חבר הבר"ץ דק"ק קראון הייטס
Rabbi Avrohom Osdoba
602 Montgomery Street
Brooklyn, New York 11225
(718) 771-8737

מודעה לרבים

ב"ה. כ"ב סיון ה'תשפ"ב

החתימה שלי על מכתב הקודם (תאריך ער"ח סיון ה'תשפ"ב) הי' רק לענין חיוב הלימוד עם התינוקות לפי המסורה המקובל מרבותינו הקדושים. (ראה בש"ך חו"מ סי' כג סק"ח, ערוה"ש שם סעיף ג').

אבל בענין "לימוד צלילים" כבר כתבו בזה רבנים מפורסמים. ובנוגע השאלה של לימוד הצלילים אם יש לו תועלת או לא, אני מצטט מאמר רז"ל "אמר רב אשי כגון אנא דלא ידענא בין האי להאי לא מבעי לי למחזי דמא" (נדה כ' ע"א), שאין לי שום מומחיות בזה.

ועל זה באתי על החתום, וידוע מאחז"ל שהעולם מתקיים בזכות תשב"ר הבל שאין בו חטא (שבת קי"ט ע"ב).

אברהם
הרב אברהם אזדאבא
מד"א וחבר הבר"ץ דק"ק קראון הייטס

Rabbi Naftali Ha'Cohen Roth
Chabad Rabbi - Congregation Matersdorf Jerusalem
Director of "Hasidic Education Center"
by Tzeirei Chabad in Israel

הרב נפתלי הכהן רוט
רב קהילת חב"ד - קרית מטרסדורף ירושלים ת"ו
מנהל "מרכז חינוכי חסידותי"
שע"י צעירי אגודת חב"ד באה"ק

ב"ה, כ"ג בסיון, ה'תשפ"ב

גילוי דעת

לאחר שהציגו לפני צילום מדפי חוברת לימוד הקריאה "מאות לאות" ובה מפורש לימוד צילוי האותיות ואת מכתב הברכה של הרבי לעורכות החוברת כמו"כ הוצג לפני חוברת לימוד הקריאה "למדני" שנדפסה בהוראת הרבי והייתה למראה עיניו והיה מענה קדשו "תשואות חן תשואות חן מאיר עיניים" וגם בה מפורש לימוד צילוי האותיות.

הרי שהמסקנה המתבקשת מכך שלימוד האותיות עם צילים אינו פוגע ח"ו בלימוד וקדושת האותיות.

יהי רצון שבזכות ההתעסקות במלאכת שמים, אשר כלשה"ק של הרבי "גאולתן של ישראל הן בגשמיות והן ברוחניות תלויה בחינוך דור הצעיר", נזכה כולנו לקבל פני משיח צדקנו, ומלכנו בראשנו, במהרה בימינו בקרוב ממש.

נפתלי הכהן רוט

Letter from Chabad Community Rabbonim Regarding Teaching Sounds of Alef Beis and Nekudos to Children

Free Translation

ב"ה

9 Nissan, 5782

A number of *mosdos* have asked us for our opinion regarding the correct method of teaching *kriah*. The approach used is to teach the names of the letters and *nekudos* and the way they are combined—*kumatz alef uh*. Also taught are the sounds of the letters, the sounds of the *nekudos*, and the way these sounds are combined. In recent years, several individuals have come up with a new idea, arguing that it is problematic to teach these sounds.

Our response is as follows:

It is proper to teach sounds

1. We have seen what many *mechanchim* have written about this topic and heard all the relevant opinions. In conclusion, we believe it is proper to teach these sounds to the children. This is the way *kriah* has always been taught throughout the ages. Furthermore, many *mechanchim* affirm that in order for the entire class to succeed in *kriah*, it is imperative to also teach the sounds of the letters.

There is nothing to be gained by creating new *issurim* our ancestors have never heard of before. This causes children to learn *kriah* incorrectly. Difficulty reading has far-reaching effects, such as poor performance in other areas of study. It can even lead to a lifelong decline in following Torah and *mitzvos*, *rachamana litzlan*.

(Furthermore, let us assume their claims are accurate in that they have taught *kriah* successfully without teaching the sounds. Still, they cannot stop other teachers from doing their job properly and employing the method that works best for their students.)

The Rebbe's blessing on *kriah* Programs that include sounds

2. Moreover, the Rebbe clearly endorsed various programs that followed this method. For example, the Rebbe reviewed and gave his *brachah* to a curriculum called *Lamdeini*, which includes teaching the sounds of the letters and *nekudos*. *Reshes Oholei Yosef Yitzchok* in Eretz Yisroel published a *kriah* curriculum called *Mei'os Le'os*, which included teaching sounds. They were in contact with the Rebbe's *mazkirus*, and they received the Rebbe's *brachah* in writing. Additional *mechanchim* have shared similar directives from the Rebbe. Others have testified that this is how *kriah* was taught in Chabad throughout the generations.

Teaching sounds is consistent with the *mesorah*

3. Of course, teaching sounds does not in any way go against the directives of our Rebbeim to teach following the *mesorah* of *kumatz alef uh*. There are many *sichos* and letters that discuss the importance of teaching according to the *mesorah*, using the method of *kumatz alef uh*. They

clearly delineate what we must be careful with. Not one of these sources makes mention of anything even remotely connected to the idea of not teaching sounds.

A clear proof to this can be brought from the *sichah* of Yud-Beis Tammuz, 5704 (printed in *Sefer Hasichos* 5704, p. 156). In that *sichah*, the Frierdiker Rebbe denounces the booklet *Reishis Daas*, which diverted from the longstanding tradition to impart the sanctity of the letters and *nekudos* to the students. That very booklet also incorporates the idea of teaching sounds. Yet the Frierdiker Rebbe doesn't mention that aspect, not there nor in any other *sichah* or letter. All he discusses is the fact that the booklet doesn't teach the names of the letters and *nekudos* and *kumatz alef uh*.

The Rebbeim were very clear as to what is included in the precision of teaching *kumatz alef uh*. That is what we must follow. It is not our job to peruse books of the *maskilim* and use them as a basis for new *issurim* or *heterim*.

(For a list of sources from the Rebbeim on this topic, see the Hebrew version of this letter.)

Teaching sounds does not contradict the *Dikduk* rule of letters and *nekudos* being compared to a body and soul

4. We were also asked about the *sichah* of Chai Elul 5742. In that *sichah*, the Rebbe discusses the rule mentioned in Zohar (also cited in *Kesser Shem Tov* §392) that a *nekudah* to a letter is like the soul to a body. *Sefarim* of Hebrew grammar and Kabbalah explain this to mean that a letter without a *nekudah* cannot be pronounced. The Rebbe explains there that when saying the word *Bereishis*, for example, the only reason the *tov* at the end is pronounced is because it has a *shva nach* beneath it. Some have concluded from this that the letters alone have no sound. Therefore, they say, sounds should not be taught.

However, this is a misunderstanding of the Zohar quoted in that *sichah*. All it says there is that letters cannot be *pronounced* without a *nekudah*. Without a *nekudah*, you do not know how to pronounce the letter's sound—with a *kumatz*, *patach*, etc. However, it does not mean the letters have no *sounds*. (In fact, there are many sources that indicate they *do* have sounds—see, for example, *Iggeres Hakodesh* §5 and the *maamar Lehavin inyan tekias shofar* in *Siddur im Dach*.)

More importantly, the above-mentioned rule was quoted by the Rebbe in a very different context, not in the context of the proper method of teaching *kriah*. (Similarly, in all places in Chassidus where this rule is quoted, it is not in the context of the proper method of teaching *kriah*. Conversely, this rule is never mentioned in any of the sources where the Rebbeim do discuss the proper method of teaching *kriah*.)

To the contrary, in that *sichah* the Rebbe says that when teaching children, you must follow the method of *pshat* even if it does not conform with Kabbalah. (The topic under discussion is the correct order in which the *nekudos* should be taught.) So even if their understanding would be true (that letters do not have sounds), the Rebbe was not directing *mechanchim* to teach children based on this rule.

This is also clear from the *Mavo L'Kriah* published by Kehos. Children are taught words that end without a *nekudah* (i.e., ם) even before learning the *nekudah* of *sheva*. They are told to pronounce the sound of the final letter of the word without any *nekudah* attached to it.

Teaching sounds is *L'chatchilah* not *B'dieved* – not only for struggling students

Halachic obligations of a teacher

5. Some have asked that perhaps we should compromise and only teach sounds to students who are struggling with *kriah*.

However, this compromise is inadequate. The Alter Rebbe rules in *Shulchan Aruch (Hilchos Talmud Torah 4:18)* that a teacher must teach each *halachah* to his students along with its reasoning. This is based on the Gemara (*Eiruvim 54b*) that states that conveying the material to your students until they understand it perfectly is not enough. (This obviously indicates that the student is not making any mistakes and is certainly not struggling.) Rather, you must also explain its reasoning as best as you can.

This is especially important when it comes to *kriah*. The Rebbeim instructed that reasons be given and memory aids be utilized to help students grasp the letters (see *Igros Kodesh* of the Friediker Rebbe, vol. 2, pp. 490–491). In this light, teaching students in the clearest manner possible and adding explanations and reasons is not a *bedi'eved*; it is the way you must teach *lechatchilah*. As a *mechanech*, if you find that teaching sounds benefits your students, you *must* teach in that way.

Conclusion

6. **In conclusion, the Rebbeim were very particular that the names of the letters and *nekudos* be taught separately and in the correct order, and that the combination of the letters and *nekudos* be taught using the system of *kumatz alef uh*. These elements may not be omitted, *chas veshalom*.**

Teaching the sounds of the letters and *nekudos* and the way these sounds are combined does not contradict this. Many teachers and *mosdos* teach and have always taught sounds. Moreover, it is halachically obligatory to teach students in a way that will be most beneficial for them.

May our *mechanchim* succeed in their holy work, and may they be blessed with all their hearts' desires, until the coming of Moshiach, speedily in our days.

Signed:

HaRav Yosef Yeshaya Braun, *mara d'asra* and member of the Badatz of Crown Heights

HaRav Menachem Mendel Glukowsky, member of the Beis Din of Rabbonei Chabad in Eretz Yisroel

HaRav Ezra Binyamin Schochet, *rosh yeshiva* of Yeshiva Ohr Elchonon Chabad

HaRav Chaim Shlomo Diskin, Chabad Rav and Chief Rabbi of Kiryat Ata

HaRav Yosef Avraham Halevi Heller (*signature added 10 Sivan 5782*)

HaRav Nissan Mangel, Chabad Rav in Crown Heights (*signature added 10 Sivan 5782*)

תוכנית "מאות לאות"

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubovitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כ"ז טבת תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

מערכת החוברות "מאות לאות"
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

מאשר הנני קבלת סכ' ובו בקשת ברכה
ע"ג מיום ו' טבת וכן חוברות הנ"ל,

ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכה זבון אבנר האתית
דברציו דלגא א.מ.ש.

בי"ה טבת תשפ"א

שלום וברכה,

קדושת האות והתנועה הוא יסוד ועיקר בהקניית הקריאה. הרבי הרש"יב ני"ע באחת מאיגרותיו, מאיר ומעורר על ההשלכות העצומות שיש לשיטת לימוד הקריאה על נפש הילד;

" ועל ידי לימוד האותיות והתיבות בקדושתן, נרשש בו אור הקדושה..." (אג"ק מוהרש"ב, ח"ד עמי תפ"ד).

עקרונות הקדושה הם;

1. הכרת סדר האותיות מא - ת; שם האות וצורת האות, כפי שמופיע בסדור יתהלת ה'.

2. הכרת סדר התנועות מקמץ - חטפים, שם התנועה וצורת התנועה. כפי שמופיע בסדור יתהלת ה'.

לפי שיטה ההוראה בחוברות "מאות לאות", לומד הילד את האותיות לפי סדרן; את שם האות, צורת האות, ואת צליל האות.

באופן הני"ל, לומד הילד את התנועות לפי סדרן; שם התנועה, צורת התנועה, ואת צליל התנועה.

ומעתה, היות והילד מכיר כבר את צליל האות, הוא מצרף את התנועה לאות, וכך הוא מקבל הברה, ואת ההברה הוא מצרף למילה.

יש לציין, כי במשך כל העבודה, פעלנו בע"ה לפי הנחיות מזכירות כ"ק אדמו"ר, ואף זכינו לקבל ברכתו הק'.

בברכת הצלחה בעבודת הקודש,

צוות מחברות "מאות לאות"

שרה גרינברג

סטרנה דרוקמן

בתייה העכט

פרק ר

עקרונות השיטה

עקרונות השיטה הן שמירה על עקרונות הקדושה.

להלן חמישה עקרונות עקריים:

1. לימוד כל האותיות מ-א' - ת', על פי הסדר המופיע במקורות.

2. לימוד כל התנועות מקמץ ועד החטפים לפי הסדר המופיע במקורות.

3. הדגשת שם האות ושם התנועה. יש בהם ק ד ו ש ה.

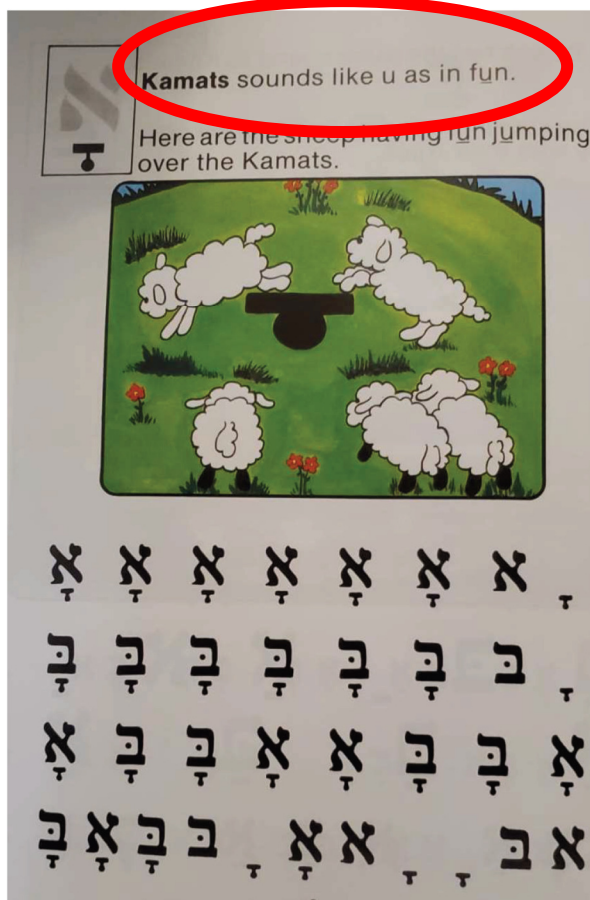
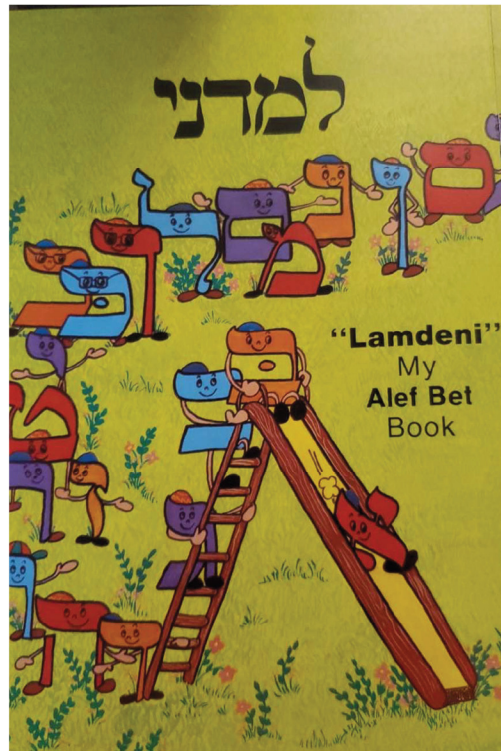
4. הדגשת צליל האות וצליל התנועה.

5. הבנת הנקרא:

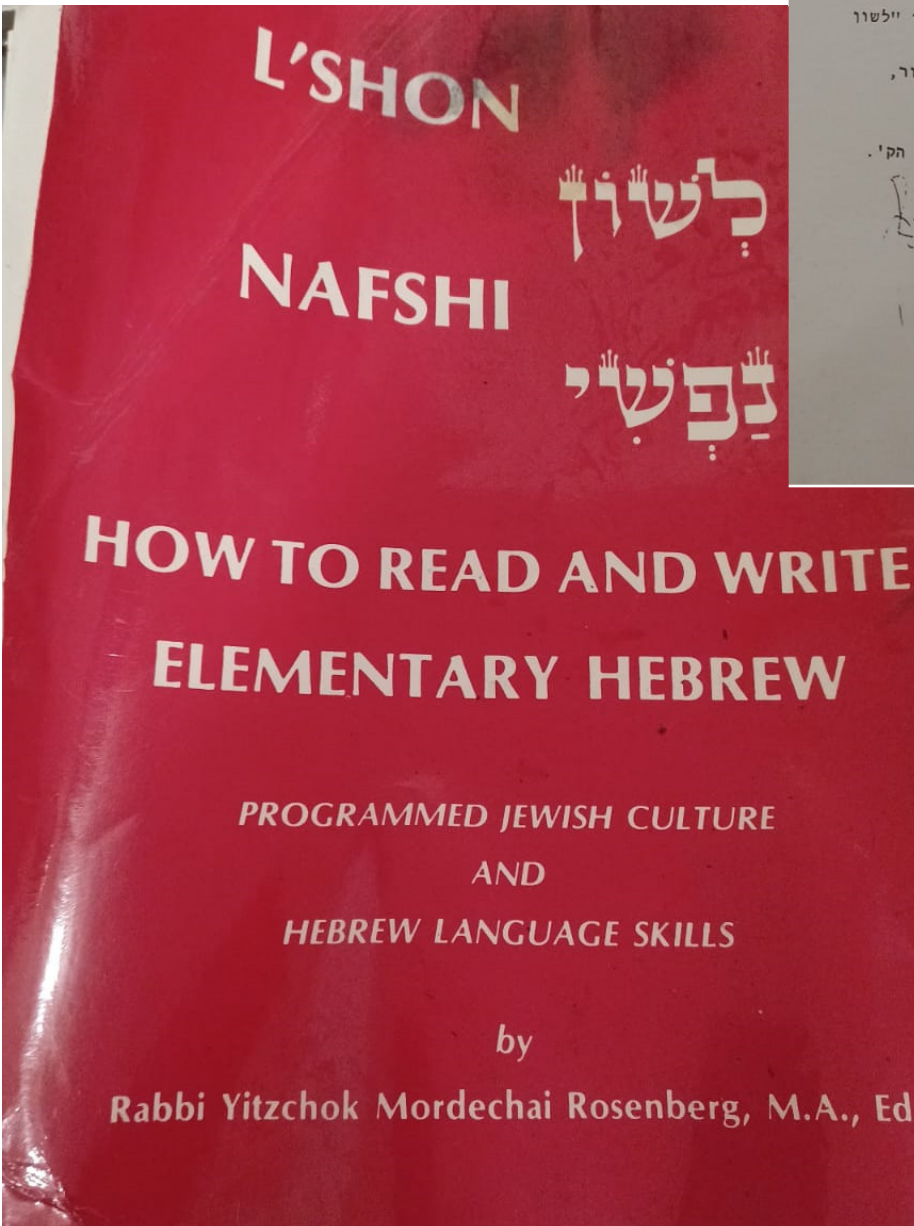
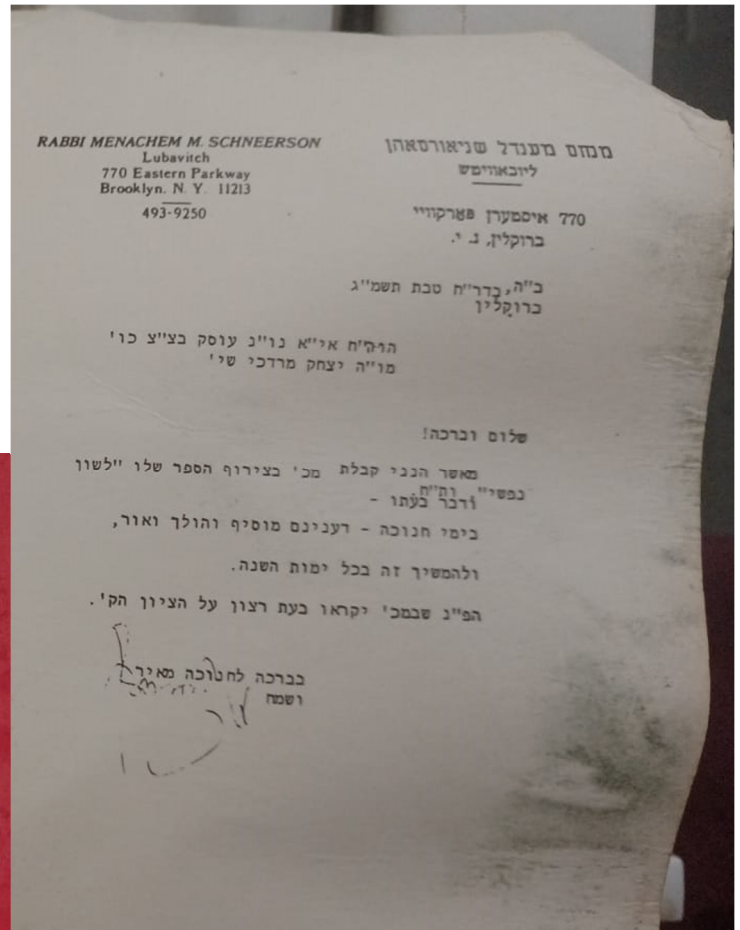
בשלב מוקדם ככל היוחר נכרח הבנת הנקרא. הילד קורא מלים משמעותיות ומחבקש לענות על שאלות תכן, הבנה, הסקת מסקנות, ויחר המיומנויות של הבנת הנקרא.

תוכנית "למדני"

מענת כ"ק אדמו"ר בקבלת קונטרס זה שנערך בהוראת הרבי: "תשואת חן תשואת חן, מאור עיניים".

תוכנית "לשון נפשי"

CONSONANT 2 (א)

PRINTED SYMBOL

NAME **Bet (Bais)**

SOUND **B**

WRITTEN SYMBOL

NUMERICAL VALUE **2**

WRITING SCRIPT

WRITE THE NEW CONSONANT HERE

LET'S REVIEW THE CONSONANTS

SECRETS OF THE LETTERS

TORAH =

VOWEL 1

SYMBOL

NAME **Kamatz (Kawr)**

SOUND **AH (AW)**

LOCATION **Under Consonant**

CONSONANT PLUS VOWEL = NEW SOUND

אָ בָּ גָּ דָּ הָּ וָּ זָּ חָּ טָּ יָּ פָּ כָּ לָּ
 אַ בַּ גַּ דַּ הַּ וַּ זַּ חַּ טַּ יֶּ פֶּ כֶּ לֶּ

QUIZ CUBE

5	4	3	2	1
				
				

- 12 -

HEBREW REVIEW CHART

STUDY THIS PAGE!

WHEN YOU ARE READY TAKE THE QUIZ ON PAGE 50

THE CONSONANTS

1	א	Silent	Alef	
2	ב	B	Bet (Bais)	
2	בּ	V	Vet (Vais)	
3	ג	Hard G	Gimmel	
4	ד	D	Dalet	
5	ה	H	Hay	
6	ו	V	Vav (Vov)	
7	ז	Z	Zayin	
8	ח	CH	Chet (Ches)	
9	ט	T	Tet (Tes)	
10	י	Y	Yud	
20	כ	K	Kaf (Kof)	
20	כּ	K	Final Kaf (Kof)	
20	ך	CH	Chaf (Chof)	
20	ךּ	CH	Final Chaf (Chof)	
30	ל	L	Lammed	
40	מ	M	Mem	
40	מּ	M	Final Mem	
50	נ	N	Noon	
50	נּ	N	Final Noon	
60	ס	S	Samech	
70	שׁ	Silent	Ayin	
80	פ	P	Pay	
80	פּ	F	Fay	
80	פּ	F	Final Fay	
90	צ	TZ	Tzadik	
90	צּ	TZ	Final Tzadik	
100	ק	K	Koof	
200	ר	R	Resh (Raish)	
300	שׁ	SH	Shin	
300	שׂ	S	Sin	
400	ת	T	Tav (Tov)	
400	תּ	T (S)	Tav (Sov)	

THE VOWELS

Under Consonant	AH (AW)	Kamatz (Kawmatz)	ך
"	AH	Patach (Pasach)	י
"	EH (AY)	Tzayreh	ו
"	EH	Segol	ז
"	IH or Silent	Sh'va	ח
Following Consonant	AW (OH)	Cholom	ט
"	AW (OH)	Cholom	י
Under Consonant	EE	Cheereek	כ
"	OO	Kubutz	ל
Following Consonant	OO	Shuruk	מ